

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 22 stycznia 2014 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu w sprawie z powództwa M. P. przeciwko S. R. o zapłatę:

- 1) zasądził od pozwanego S. R. na rzecz powódki M. P. kwotę 5.318,69 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 26 listopada 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.355,94 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;
- 2) oddalił powództwo w pozostałej części.

Apelację od powyższego wyroku złożyła strona pozwana zaskarżając przedmiotowy wyrok w całości.

Skarżący zarzucił zaskarżonemu wyrokowi naruszenie:

- 1) prawa materialnego - art. 720 k.c. poprzez uznanie, iż pomimo braku jakichkolwiek przesłanek do przyjęcia dojścia pomiędzy stronami do skutku umowy pożyczki opierając stanowisko na prawdopodobieństwie polegającym na wyłącznym użyciu przez powódkę rachunku bankowego pozwanego oraz dysponowaniem przez pozwanego dokumentacją - spłacenia przez niego początkowych rat kredytu gdzie należało przyjąć odmiennie, że pomiędzy stronami nie doszło do zawarcia umowy pożyczki i z tego względu ten fakt nie został potwierdzony na piśmie;
- 2) prawa materialnego - art. 722 poprzez uznanie, iż ma on zastosowanie, pomimo braku związku obligacyjnego - umowy pożyczki, gdzie w takiej sytuacji jest oczywistym, że nie można wypowiedzieć umowy, której nie zawarto;
- 3) art. 233 § 1 i 2 k.p.c., polegające na błędnej ocenie przez Sąd dowodów na podstawie, których w żaden sposób nie da się przyjąć stanowiska Sądu, że pomiędzy stronami doszło do umowy pożyczki z obowiązkiem jej spłaty, co bezpośrednio rzutuje na wadliwość orzeczenia,
- 4) art. 232 k.p.c. - pomimo nieprzedstawienia przez stronę powodową żadnego dowodu potwierdzającego zawarcie umowy pożyczki Sąd uznał, że do takiej umowy pomiędzy stronami doszło,
- 5) art. 231 k.p.c. polegające, na błędnym uznaniu przez Sąd, jako istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy dowodów, których moc dowodowa, co do istoty jest iluzoryczna,
- 6) art. 227 k.p.c. - nie uznanie przez Sąd kluczowych dowodów pozwanego decydujących w sprawie w postaci zeznań świadków biorących udział w czynionych przez strony postanowieniach.

Strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa. Skarżący wniósł też o zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego w obydwu instancjach. Ewentualnie strona pozwana wniosła o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu Wydział I Cywilny w Ł. do ponownego rozpatrzenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Postępowanie przed Sądem Rejonowym w Łowiczu o zapłatę w sprawie I C 102/13 było dotknięte nieważnością, w związku z czym zaskarżony wyrok należało uchylić, znieść postępowanie od dnia 29 lipca 2013 roku i przekazać sprawę Sądowi Rejonowemu w Łowiczu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznając sprawę w granicach apelacji, w granicach zaskarżenia bierze jednak pod uwagę z urzędu nieważność postępowania. Przyczyny nieważności postępowania taksatywnie wymienia art. 379 pkt. 1-6 kpc, wśród których w punkcie 2 wskazano na przyczynę nieważności w sytuacji, jeżeli

strona nie miała zdolności sądowej lub procesowej, organu powołanego do jej reprezentowania lub przedstawiciela ustawowego, albo gdy pełnomocnik strony nie był należycie umocowany.

W przedmiotowej sprawie w dniu 29 lipca 2013 r. M. B. złożył pismo procesowe jako pełnomocnik pozwanego (karta 25-28 akt sprawy), a na karcie 29 akt sprawy znajduje się zaś pisemny dokument pełnomocnictwa procesowego z dnia 18 czerwca 2013 r. Z treści pełnomocnictwa wynika, że pozwany S. R. udzielił pełnomocnictwa dr pr. M. B., jako pozostającemu z nim w stałym stosunku zlecenia, sprawującemu stały zarząd jego interesami, w pełnym zakresie do działania za niego i na jego rzecz w tym również w charakterze jego pełnomocnika przed sądami powszechnymi i polubownymi, organami państwowymi i samorządowymi oraz osób trzecich także, w zawisłej przed Sądem Rejonowym w Łowiczu I Wydział Cywilny sprawie o sygn. akt I C 102/13 z powództwa M. P. o zapłatę.

Na karcie 30 akt sprawy znajduje się umowa stałego stosunku zlecenia również z dnia 18 czerwca 2013 r., w której S. R. zlecił M. B. prowadzenie stałej obsługi prawnej.

Wskazać należy, iż norma art. 87 § 1 k.p.c. przyznaje prawo do reprezentowania strony m.in. osobie pozostającej ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia. Pełnomocnik będący zleceniobiorcą zgłaszając swój udział w sprawie winien nie tylko złożyć pełnomocnictwo, ale obowiązany jest też wykazać istnienie stosunku podstawowego łączącego go z reprezentowanym. W przypadku pełnomocnika czerpiącego swe umocowanie ze stosunku zlecenia łączącego go ze stroną – jak w kontrolowanej sprawie, przedmiotem oceny Sądu powinien być zakres zlecenia i pełnomocnictwa w celu ustalenia, czy przedmiot sprawy zawiera się w zakresie zlecenia, oraz stałość stosunku zlecenia. Stałość stosunku zlecenia w rozumieniu art. 87 § 1 k.p.c. przejawia się w tym, że ma to być stosunek prawny, ugruntowany, trwający dłuższy czas, wiążący strony ściśle, a nie tylko przypadkowo i okazjonalnie (postanowienie SN z dnia 15 maja 2007 r., sygn. akt V CZ 32/07, opubl. LEX nr 485996). Jak wskazuje się w doktrynie pomocne przy ocenie stopnia stałości stosunku zlecenia pomogą być – poza samą umową zlecenia, rachunki wystawiane przez zleceniobiorcę za jego czynności (usługi), pokwitowania odbioru przez zleceniobiorcę wynagrodzeń z tytułu zlecenia, zeznania podatkowe zleceniobiorcy obejmujące dochody otrzymywane od zleceniodawcy, informacje z urzędu skarbowego o zaliczkach na podatek zleceniobiorcy wpłaconych przez zleceniodawcę, a także dokumenty świadczące o efektach pracy realizowanej przez zleceniobiorcę na rzecz zleceniodawcy (tak Krzysztof Knoppek, Komentarz do art. 87 k.p.c., stan prawny 2011.03.15, LEX).

Sąd rozpatrujący sprawę zobowiązany jest z urzędu badać prawidłowość

umocowania pełnomocnika procesowego każdej ze stron. W przeciwnym razie

postępowanie sądowe prowadzone przy udziale nienależycie umocowanego

pełnomocnika mogłoby być dotknięte nieważnością, o której mowa w art. 379 pkt 2

k.p.c., skutkującą zniesieniem całego postępowania lub przynajmniej tej jego części, w

której strona była niewłaściwie reprezentowana.

Zdaniem Sądu odwoławczego w kontrolowanej sprawie nie wykazano, by stosunek zlecenia łączący pozwanego z M. B. miał charakter stały. Strona pozwana nie powołała żadnych okoliczności potwierdzających trwały charakter łączącego ich stosunku zlecenia. W przedmiotowej sprawie pozwany otrzymał odpis pozwu w dniu 24 maja 2013 r., a pełnomocnictwa do reprezentowania w niniejszej sprawie udzielił w dniu 18 czerwca 2013 r., w tym dniu również podpisano między pozwanym, a M. B. umowę stałego stosunku zlecenia. Powyższe okoliczności jednoznacznie przemawiają za konstatacją, iż zarówno samo pełnomocnictwo, jak i umowa, są jedynie skutkiem toczącej się przed Sądem Rejonowym w Łowiczu I Wydział Cywilny sprawy o sygn. akt I C 102/13 i mają charakter jednorazowy, incydentalny. Gdyby bowiem nie przedmiotowe postępowanie o zapłatę, nie zaszłaby konieczność tworzenia ad hoc umowy stałego stosunku zlecenia. Wobec tego nie sposób uznać, że umocowanie pełnomocnika pozwanego nastąpiło zgodnie z wymaganiami art. 87 § 1 k.p.c.

Reasumując powyższe rozważania, Sąd Odwoławczy rozpoznając apelację pozwanego był zobligowany uwzględnić nieważność z urzędu (art. 378 §1 k.p.c.), niezależnie od braku powołania się na ten zarzut przez skarżącego. Sąd Okręgowy uznał że doszło do nieważności postępowania zatem wyrok został uchylony a postępowanie zniesiono od dnia 29 lipca 2013 roku czyli od momentu przystąpienia do sprawy pełnomocnika pozwanego.

Z tych względów należało na podstawie art. 379 pkt 2 k.p.c. w zw. art. 386 § 2 k.p.c. postanowić jak w sentencji.